

Nr 158.

Av herr **Norman**, angående vissa ändringar i lagen om försäkring för olycksfall i arbete.

Lagen om försäkring för olycksfall i arbete den 17 juni 1916 innehåller i § 35 vissa bestämmelser om frivillig försäkring.

Sålunda är en arbetsgivare berättigad att i riksförsäkringsanstalten försäkra där för olycksfall i arbete försäkrade arbetare även för *olycksfall utom arbete*. Sådan försäkring må ock av sådant ömsesidigt olycksfallsförsäkringsbolag, som i konkurrens med riksförsäkringsanstalten handhar tillämpningen av berörda lag, meddelas för delägares arbetare.

Därest dylik frivillig försäkring ägt rum, skall vad i lagen stadgas i tillämpliga delar lända till efter rättelse.

Jag har inhämtat att åtskilliga arbetsgivare hava begagnat sig av detta medgivande för att försäkra eljest försäkrade arbetare för olycksfall utom arbete. För kostnaden svarar enligt lag försäkringstagaren gentemot försäkringsgivaren, men det lär vara synnerligen ofta förekommande, att kostnaden för försäkring för olycksfall utom arbete på grund av frivillig överenskommelse mellan arbetsgivaren och den försäkrade påläggas den sistnämnde. Det ligger givetvis även i den senares stora intresse att mot en relativt ringa avgift, uppgående till högst några få kronor per tusen kronors avlöningssumma, komma i åtnjutande av olycksfallsförsäkringslagens förmåner även vid sådana olycksfall, som kunna inträffa utom arbete.

Emellertid vill det synas som om denna möjlighet att genom försäkring täcka utom arbetet förekommande skaderisker skulle stå öppen allenast för de arbetare, vilka äro anställda i *enskild* tjänst och vilkas arbetsgivare tecknat dylik försäkring.

I varje fall har jag mig icke bekant, att det hittills varit möjligt för någon statsarbetare att såsom sådan kunna erhålla dylik försäkring. Otivelaktigt måste detta vara ägnat att betraktas såsom en brist i lagstiftningen. Staten torde såsom arbetsgivare, enligt mitt sätt att se, böra bereda sina arbetare — och med arbetare förstår jag då alla de kategorier, som enligt olycksfallsförsäkringslagen omfattas av detta begrepp — en ställning, som åtminstone icke är sämre även i detta avseende än den, vilken en arbetare i *enskild* tjänst kan komma att intaga.

Jag vill erinra om att riksförsäkringsanstalten i skrivelse till Konungen den

8 april 1927 på anförda grunder hemställt, att Kungl. Maj:t ville medgiva att för hos anstalten anställda befattningshavare försäkring må tagas i anstalten för olycksfall utom arbete under villkor *dels att* försäkringsavgifterna bestri-
das av de försäkrade själva och inbetalas till olycksfallsförsäkringsfonden för-
skottsvis för varje år samt *dels att* för ifrågasatt försäkring erläggas till-
läggsavgifter enligt 16 § i olycksfallsförsäkringslagen.

I sin närmare motivering framhöll anstalten bl. a., att en försäkring för olycks-
fall utom arbete på statens bekostnad i varje fall icke torde kunna komma till
stånd utan riksdagens medverkan, varemot det torde låta sig göra, att statens
arbetare på egen bekostnad erhålla försäkring för olycksfall utom arbete, för
så vitt Kungl. Maj:t bemyndigar vederbörande verkstyrelse att ställa sig som
försäkringstagare för ifrågasatt frivilliga försäkring.

Enligt anstalten skulle försäkringsavgiften för all personal på ordinarie
stat samt befattningshavare på extra stat fr. o. m. lönegrad B 21 och uppåt
lämpligen kunna fastställas till kr. 1.25 för varje tusental kronor av
befattningshavares avlöning, varvid dock sådan överstigande kr. 3,000 för
år ej skulle tagas i beräkning. För extra befattningshavare under lönegrad B.
21 torde under enahanda förhållanden försäkringsavgiften böra bestämmas
till kr. 2:— $\frac{1}{100}$.

Den i lagens § 16 omnämnda tilläggsavgiften utgör 5 % på premiebeloppet.

För försäkrade av ren arbetartyp finnes givetvis ingen utredning i ärendet,
men torde man kunna utgå ifrån att beträffande dem den avgift för försäkring
för olycksfall utom arbete, som för år 1929⁹ av anstalten faststälts för dess
försäkringstagares arbetare, eller kr. 3:— $\frac{1}{100}$, icke kommer att överstigas.

Riksförsäkringsanstaltens ovannämnda hemställan remitterades av Kungl.
Maj:t till försäkringsinspektionen, som under förutsättning att befattningsha-
varna skola betala sådana försäkringsavgifter, som beräknas motsvara för-
säkringsrisken med det omkostnadstillägg, som är stadgat för försäkring i an-
stalten, för sin del icke hade något att erinra mot bifall till ifrågasatt fram-
ställning.

Även statskontoret, som likaledes anbefallts avgiva yttrande i saken, till-
styrkte med hänsyn till vad anstalten och försäkringsinspektionen anført det
begärda medgivandets lämnande. Härförutom framhöll emellertid statskontoret
att efter framställning från andra statens verk även hos dem anställda befatt-
ningshavare torde kunna bliva delaktiga av de med den ifrågasatta försäk-
ringen förenade förmånerna.

Den 8 juli 1927 förklarade dock Kungl. Maj:t att riksförsäkringsanstaltens
framställning icke föranleder någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Det synes mig vara uppenbart, att avsaknaden i olycksfallsförsäkringslagen
av bestämmelser, som enhetligt reglera ifrågasatt form av frivillig för-

säkring, måste, efter vad jag ovan nämnt, framstå som en betänklig brist i lagstiftningen, en brist vilken enligt mitt förmenande snarast möjligt bör avhjälpas.

Då det gäller att härutinnan söka tillgodose arbetarnas intressen, men en frivillig försäkring av denna art icke torde få anses fylla samma sociala syfte, från vilket lagstiftaren utgått beträffande den obligatoriska försäkringen för olycksfall i arbete, bör emellertid tillses, att produktionen icke kommer att belastas med kostnaderna för berörda försäkring. Följaktligen böra icke arbetsgivarna åläggas att bidraga till densamma, dessa dock självfallet obetaget att såsom hittills kunna, därest de så vilja, teckna dylik frivillig försäkring för olycksfall utom arbete för sin personal.

Men så snart det blir fråga om att försäkringskostnaden skall bestridas av arbetaren själv, torde denne icke böra hänvisas till att så att säga via arbetsgivaren söka komma i åtnjutande av dylikt försäkringsskydd.

I stället bör arbetaren förlänas rättighet att på grund av lagens uttryckliga stadgande själv teckna och bekosta frivillig försäkring för olycksfall utom arbete i den försäkringsinrättning, i vilken han genom arbetsgivaren är försäkrad för olycksfall i arbete.

Det ökade förvaltningsarbete, en dylik försäkringsform kommer att medföra för resp. försäkringsinrättningar, kan lämpligen kompenseras genom föreskrift i lagen att tilläggsavgiften enligt dennas § 16 för dylika försäkringar skall utgå med ett väsentligt ökat belopp.

På grund av vad jag här ovan framhållit hemställas,

att riksdagen måtte besluta, att 3 och 35 §§ i lagen om försäkring för olycksfall i arbete den 17 juni 1916 skola fr. o. m. den 1 juli 1929 erhålla följande ändrade lydelse.

§ 3.

»Konungen äger från tillämpningen av denna lag så vitt densamma avser olycksfall i arbete undantaga etc. — — — lagen.»

§ 35.

»Arbetsgivare vare etc. — — — arbetare. Arbetare äge, därest han själv bekostar vederbörliga försäkringsavgifter, för sig teckna frivillig försäkring för olycksfall utom arbete i den försäkringsinrättning, i vilken han är försäkrad för olycksfall i arbete.

Har försäkring etc. — — — efterrättelse, dock att för frivillig försäkring för olycksfall utom arbete enligt andra styc-

ket av denna § tilläggsavgift enligt 16 § skall erläggas med
15 % av försäkringsavgiften.

Avtal om etc. — — — övertagits.»

Stockholm den 18 januari 1929.

David Norman.
